

Sygn. akt III Cz 1052/14

POSTANOWIENIE

Dnia 9 września 2014r..

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Tomasz Tatarczyk**

Sędziowie: **SO Danuta Morys-Woźniak (spr.)**

SO Andrzej Dyrda

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 września 2014r r.

sprawy z wniosku wierzyciela (...) Bank (...) S.A.

przeciwko dłużnikom A. Ś., J. P., P. Ś.

o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu

na skutek zażalenia wierzyciela

od postanowienia Sądu Rejonowego w Żorach

z dnia 28 marca 2014r. w sprawie sygn. akt I Co 1127/13

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Żorach, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

SSO Andrzej Dyrda SSo Tomasz Tatarczyk SSO Danuta Morys-Woźniak

Sygn. akt III Cz 1052/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 28 marca 2014 roku Sąd Rejonowy w Żorach oddalił wniosek wierzyciela (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przeciwko dłużnikom A. Ś., J. P., P. Ś. (spadkobiercami K. Ś., który z poprzednikiem prawnym wierzyciela (...) Spółką Akcyjną Oddział w Polsce z siedzibą w W. zawarł w dniu 8 kwietnia 2009r. umowę kredytu restrukturyzacyjnego nr (...) będącą podstawą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego).

Uzasadniając rozstrzygnięcie, Sąd Rejonowy wskazał, przytaczając uprzednio treść art. 97 ust. 1, art. 98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, że bankowy tytuł egzekucyjny można wystawić jedynie przeciwko dłużnikowi który bezpośrednio dokonywał z bankiem czynności bankowej i złożył pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Uwzględniając literalne brzmienie tego przepisu, jak również proceduralne obowiązki sądu w zakresie nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, Sąd uznał, że bankowy tytuł egzekucyjny nie może zostać wystawiony przeciwko osobie która nie dokonała bezpośrednio z bankiem czynności prawnej i nie złożyła oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Z tych też względów, na podstawie art. 786² k.p.c., oddalił wniosek wierzyciela.

Zażalenie na to postanowienie wniósł wierzyciel zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 96 ust. 2 w związku z art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe poprzez ich błędną wykładnię, a w

konsekwencji niezastosowanie i uznanie, że bankowy tytuł egzekucyjny nie można wystawić przeciwko spadkobiercom osoby, która z bankiem dokonywała bezpośredniej czynności

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowe egzekucyjnemu nr (...) oraz zasądzenie na rzecz wierzyciela zwrotu kosztów postępowania klauzulowego, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r., poz. 1376 z późniejszymi zmianami –dalej PrBank) na podstawie ksiąg banków lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych banki mogą wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne. Wskazany powyżej bankowy tytuł egzekucyjny, zgodnie z art. 97 ust. 1 i ust. 2 PrBank, może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo jest dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia. Oświadczenie to powinno określać kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny, oraz termin, do którego bank może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. Dłużnik może się również poddać egzekucji wydania rzeczy, w przypadku gdy ustanowiono zastaw rejestrowy lub dokonano przeniesienia własności w celu zabezpieczenia roszczenia.

Ustawodawca, wprowadzając instrument bankowego tytułu egzekucyjnego, umożliwił bankom, jako wierzycielom, prowadzenie egzekucji w oparciu o ten tytuł egzekucyjny, bez przeprowadzenia fazy postępowania rozpoznawczego. Kontrola Sądu co do bankowych tytułów egzekucyjnych sprowadza się do badania zachowania w nich wymogów ustawowych przewidzianych dla takiego tytułu. Skoro zatem instytucja tych tytułów stanowi wyjątek, poprzez przyznanie bankom uprawnień władczych bankom prywatnym, jak również kontrowersje wywołane tym uregulowaniem, co spotkało się również z krytyką przedstawicieli doktryny (porównaj: A. Janiak – Przywileje bankowe w prawie polskim, Zakamycze 2003, i wypowiedzi w nim przytoczone, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 1997r., II CKN 139/97, w którym Sąd Najwyższy wskazał na ograniczenie związane z udzieleniem bankom prawa do wystawienia bankowych tytułów egzekucyjnych), musi on być rozumiany ściśle, a od banku jako fachowca w obrocie wymagane jest ściśle zachowanie ustawowych wymagań dla umożliwienia skorzystania z tego sposobu uzyskania tytułu wykonawczego. Za ścisłą interpretacją przemawia również okoliczność, iż oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie pozbawia wierzyciela możliwości realizowania roszczeń w innym trybie, albowiem nie stwarza stanu powagi rzeczy osądzonej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 26 kwietnia 2007r., I ACa 891/06), a jedynie utratę uprzywilejowanej możliwości dochodzenia swoich roszczeń.

Sąd Rejonowy, opowiadając się za ścisłą interpretacją tej instytucji prawa bankowego, opowiedział się również za takim sposobem interpretacji zakresu podmiotów, w stosunku do których tytuł ten może zostać wystawiony, uznając że bankowy tytuł egzekucyjny nie może być wystawiony przeciwko spadkobiercom dłużnika banku. Prezentowane przez Sąd Rejonowy stanowisko ma oparcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (w uchwale z dnia 7 stycznia 2004 r., sygn. III CZP 98/03), który w oparciu o art. 183 ust. 1 Konstytucji i art. 1 pkt 1a ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz.U. z 2013r. poz. 499) sprawuje nadzór nad orzecznictwem sądów powszechnych, przejawiającym się również w zapewnieniu jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych.

Wskazane powyżej stanowisko zostało potwierdzone następnie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2009r. (III CZP 132/08).

Niemniej jednak Sąd Rejonowy pominął, że Sąd Najwyższy, temu zagadnieniu prawnemu poświęcił również uwagę w uchwale z dnia 7 maja 2010r. (III CZP 18/10). W odpowiedzi na zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Sieradzu postanowieniem z dnia 14 grudnia 2009r. o następującej treści „Czy na podstawie art. 96 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (jedn. tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 ze zm.) bank uprawniony jest do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przeciwko spadkobiercom osoby, która dokonała czynności bankowej bezpośrednio z bankiem i złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji, a bank przed śmiercią tej osoby nie wystawił przeciwko niej bankowego tytułu egzekucyjnego?”, Sąd Najwyższy stwierdził, że bank jest uprawniony do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przeciwko spadkobiercom dłużnika będącego osobą wymienioną w art. 97 ust. 1 PrBank.

Pomimo, iż zgodnie z art. 390 § 2 k.p.c., uchwała Sądu Najwyższego rozstrzygająca zagadnienie prawne wiąże w danej sprawie, a innych sprawach treść i uzasadnienie uchwały mogą jedynie stanowić pomoc przy dokonywaniu wykładni prawa (tak: m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 października 1995r., I PZP 29/95), to jednak, uwzględniając, że uchwała Sądu Najwyższego ma na celu rozstrzygnięcie wątpliwości co do zagadnienia prawnego budzącego wątpliwości, jak również przy uwzględnieniu ustrojowej funkcji Sądu Najwyższego, rozstrzygnięcie wskazane w uchwale z dnia 7 maja 2010r. (III CZP 18/10), w ocenie Sądu Okręgowego, winno być uwzględnione przy rozpoznaniu niniejszej sprawy, a czego Sąd Rejonowy nie uwzględnił.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., należało uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Żorach pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy uwzględni stanowisko zaprezentowane w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010r. (III CZP 18/10) i ponownie dokonana oceny, czy przedłożony przez wierzyciela bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) odpowiada warunkom określonym w art. 96 – 98 PrBank i zostało dopełnione przesłanki nadania mu klauzuli wykonalności zgodnie z zakresem określonym art. 786² k.p.c.

SSO Andrzej Dyrda SSO Tomasz Tatarczyk SSO Danuta Morys – Woźniak